

Inhoud

Voorwoord	5
Leeswijzer	6
Deel 1 Beleggen	26
Hoofdstuk 1 Vermogensvorming	27
1 Sparen en beleggen	27
2 Beoordelingscriteria van beleggingsvormen	27
2.1 Veiligheid	28
2.1.1 Soorten risico's	28
2.1.1.1 Het koersrisico	28
2.1.1.2 Het debiteurenrisico	29
2.1.1.3 Het renterisico	29
2.1.1.4 Het valutarisico	29
2.1.1.5 Het inflatierisico	30
2.1.2 Het marktrisico en het specifieke risico	30
2.1.2.1 Het marktrisico: verschillende factoren	31
2.1.2.2 Het specifieke risico	35
2.1.3 Diversificatie	36
2.1.3.1 Strategische diversificatie	36
2.1.3.2 Detaildiversificatie	37
2.1.3.3 Tactische diversificatie	37
2.1.3.4 Diversificatie via het beleggen in holdings	37
2.2 Liquiditeit	37
2.3 Return	38
2.3.1 Rendement	38
2.3.2 Historische returns van beleggingsvormen	39
2.3.3 Invloeden op return	43
2.3.3.1 Rentepiil	44
2.3.3.2 Algemene stemming – sentiment	44
2.3.3.3 Vreemde valuta	44
2.3.3.4 Economische verwachtingen	44

2.3.4	Risico en return	44
2.3.4.1	CAPM – Capital Asset Pricing Model	45
2.3.4.2	De Sharpe Ratio	45
2.3.5	De kracht van kapitalisatie	46
2.4	Fiscale gevolgen	48
2.5	Effectentaks	50
2.6	Kosten van het beleggingsproduct	51
2.7	MiFID – Markets in Financial Instruments Directive	51
2.7.1	Know your customer	52
2.7.2	Inform your customer	54
2.7.3	Organisation of the Financial Institution	54
2.7.4	Best Execution in Markets	54
2.8	MiFID II aanvullingen en wijzigingen	54
3	Topic: cryptocurrencies	57
Hoofdstuk 2 De beurs		59
1	Markt van vraag en aanbod	59
2	Overzicht van de beurzen en beursindexen	59
2.1	Beurs van Brussel en Euronext	59
2.1.1	Beursindexen	60
2.1.2	New York Stock Exchange (NYSE)	62
2.1.3	Andere beurzen in de wereld	63
3	Organisatie en werking	65
3.1	De verschillende markten van Euronext	65
3.1.1	Gereguleerde markten	65
3.1.2	Niet-gereguleerde markten	67
3.1.3	Euronext Growth	68
3.1.4	Andere marktcompartimenten	69
3.1.4.1	Genoteerde beleggingsfondsen	69
3.1.4.2	Certificaten en warrants	69
3.1.4.3	Obligaties	69
3.2	De handel in effecten	69
3.3	Het verloop van de beurshandel	70
3.3.1	Continuummarkt	70
3.3.2	Fixingmarkt	70
3.4	Het bepalen van de beurskoers	71

3.5	Schorsing van een aandeel	75
3.5.1	Statische drempels	76
3.5.2	Dynamische opschortingsdrempels	77
3.6	Order- versus prijsgedreven markten	77
4	IPO	78
4.1	Voordelen van een IPO	79
4.1.1	Voordelen van een IPO voor de onderneming	79
4.1.1.1	Een grotere naambekendheid	79
4.1.1.2	Een grotere geloofwaardigheid	79
4.1.1.3	Een 'objectieve' waardering van de effecten	79
4.1.1.4	Een betere financiële structuur	79
4.1.1.5	Betere prestaties	79
4.1.1.6	Een grote professionalisering	79
4.1.2	Voordelen van een IPO voor de aandeelhouders	79
4.1.2.1	Een betere waardering van hun belegging	79
4.1.2.2	Een diversificatie van het vermogen	80
4.1.2.3	Een betere bescherming van minderheidsaandeelhouders	80
4.2	Nadelen van een IPO	80
4.2.1	Kosten van een beursgang	80
4.2.2	Administratieve en boekhoudkundige verplichtingen en de vereiste transparantie	80
4.2.3	Verlies van soepelheid in het beleid van de onderneming	81
4.2.4	Verlies van controle	81
4.3	De beursgangprocedure	81
4.3.1	De voorbereiding	81
4.3.2	Het introductieproces	82
4.3.3	De effectieve beursgang	83
4.3.4	Na de beursgang	83
5	Beursorders	85
5.1	Soorten beursorders	85
5.1.1	Marktorder	85
5.1.2	Limietorder	86
5.1.3	Open order	86
5.1.4	Stop order	86
5.1.5	Stop limiet order	87
5.1.6	'All or NONE' orders (AON)	87
5.1.7	'Iceberg' order	87
5.1.8	Trailing stop order (TSO)	88

5.2	Geldigheidsduur van beursorders	88
5.2.1	DAY (dag)	88
5.2.2	GTC (Good Till Cancelled)	89
5.2.3	IOC (Immediate Or Cancel)	89
5.2.4	GTD (Good-till-date)	89
5.2.5	FOK (Fill Or Kill)	89
6	Historiek van de beurs (overzicht van beurscrisissen)	89
6.1	De beurscrash van 1929	91
6.2	De beurscrash van 1987	91
6.3	De beurscrash van 2008	92

Hoofdstuk 3 Beleggen en macro-economie 93

1	Macro-economie en macro-economische grootheden	93
2	De macro-economische spelers	94
2.1	De consument	94
2.2	De producenten/investeerders/beleggers	94
2.3	De overheid	95
2.4	Buitenland	95
2.5	De centrale bank	96
3	De rente en de rentecurve	96
3.1	Instrumenten	96
3.1.1	Openmarktoperaties	97
3.1.1.1	Basisherfinancieringstransacties	97
3.1.1.2	Langlopende herfinanciering	97
3.1.1.3	Fijnregelingstransacties ('fine tuning'-transacties)	97
3.1.1.4	Structurele transacties	98
3.1.2	De permanente faciliteiten	98
3.1.3	De reserveverplichtingen	98
3.2	Rentestructuur	98
3.3	Rentecurve	99
4	De wisselkoersen	99
4.1	De valutamarkt	100
4.1.1	De euro t.o.v. andere belangrijke valuta	100
4.1.2	Relatie tussen vraag en aanbod van een munt en de wisselkoers van die munt	101
4.2	Factoren die een invloed uitoefenen op de wisselkoers	104

5	Inflatie/deflatie	107
5.1	Geld en geldhoeveelheid	107
5.2	Inflatie	108
5.2.1	Definitie	108
5.2.2	Oorzaken	110
5.2.2.1	De bestedings- of vraaginflatie	110
5.2.2.2	De kosteninflatie	110
5.2.2.3	De monetaire inflatie	110
5.2.3	Gevolgen	111
5.2.4	Inflatie bestrijden	112
5.3	Deflatie	112

Hoofdstuk 4 Een beleggingsportefeuille samenstellen 115

1	Bepaal uw risicoprofiel	115
2	Hou de kosten in het oog	117
3	Diversifieer	118
4	Start vroeg met beleggen	119
5	Herbalanceer tijdig de portefeuille	121
6	Stel een financieel plan op en bepaal uw doelstellingen	123
6.1	Vermogensbalans met een overzicht van de bezittingen en schulden	123
6.2	Budget met een overzicht van de jaarlijkse inkomsten en uitgaven	125
6.3	Overzicht van de doelstellingen	126
7	En ken uzelf	128

Deel 2 Beleggingsproducten 131

Hoofdstuk 5 Spaarrekening		133
1	Definitie	133
2	Soorten	133
3	Veiligheid	133
4	Liquiditeit	135
5	Return	135
6	Fiscaliteit	137
6.1	Rekeningen in België	137
6.2	Rekeningen in het buitenland	138

7	Kosten	139
8	Voor- en nadelen	139
9	Topics	141
	9.1 Rekeningverzekering	141
	9.2 Negatief rendement op de spaarrekening	141

Hoofdstuk 6 Termijnrekening 143

1	Definitie	143
2	Soorten	143
	2.1 Termijnrekening met vaste termijn	143
	2.2 Termijnrekening met vooropzeg	144
3	Veiligheid	144
4	Liquiditeit	145
5	Return	145
6	Fiscaliteit	146
7	Kosten	147
8	Voor- en nadelen	147
9	Topic: verlenging van de termijnrekening	147

Hoofdstuk 7 Kasbon 149

1	Definitie	149
2	Soorten	149
3	Veiligheid	150
4	Liquiditeit	150
5	Return	151
6	Fiscaliteit	152
7	Kosten	153
8	Voor- en nadelen	153
9	Topic: afschaffing effecten aan toonder	154

Hoofdstuk 8 Staatsbon	157
1 Definitie	157
2 Soorten	158
3 Veiligheid	158
4 Liquiditeit	159
5 Return	159
6 Fiscaliteit	159
7 Kosten	159
8 Voor- en nadelen	160
9 Topic: de Volkslening	160
Hoofdstuk 9 Verzekeringsbon en verzekeringsrekening	161
1 Verzekeringsbon	161
1.1 Definitie	161
1.2 Soorten	161
1.3 Veiligheid	161
1.4 Liquiditeit	162
1.5 Return	162
1.6 Fiscaliteit	162
1.7 Kosten	163
1.8 Voor- en nadelen	163
2 Spaarverzekering/verzekeringsrekening	165
2.1 Definitie	165
2.2 Soorten	165
2.3 Veiligheid	165
2.4 Liquiditeit	166
2.5 Return	166
2.6 Fiscaliteit	167
2.7 Kosten	167
2.8 Voor- en nadelen	167

Hoofdstuk 10 Obligaties	169
1 Definitie	169
2 Soorten	170
2.1 Gewone obligaties	170
2.1.1 Lineaire obligaties	170
2.1.2 Bedrijfsobligaties	173
2.2 Indeling volgens de waarborg	173
2.3 Indeling volgens de uitgiftemodaliteiten	174
2.4 Indeling volgens het rendement	174
2.5 Indeling volgens de duurtijd	176
2.6 Indeling volgens nationaliteit	177
2.7 Gestructureerde obligaties	178
2.8 Speciale soorten	182
3 Veiligheid	183
3.1 De kwaliteit van de uitgever	184
3.2 Het muntrisico bij obligaties in vreemde valuta	187
3.3 Het renterisico	188
3.4 Het liquiditeitsrisico	189
4 Liquiditeit	189
5 Return	190
5.1 De couponrente	190
5.1.1 De rentevoet	191
5.1.2 De looptijd	191
5.1.3 De uitgifteprijs	193
5.1.4 De wisselkoers	193
5.1.5 Koersschommelingen	194
5.2 Het couponrendement	195
5.3 Het effectieve rendement	196
5.4 Het actuariële rendement	196
5.5 De duration van een obligatie	200
5.6 De modified duration van een obligatie	202
5.7 Convexiteit	203
6 Fiscaliteit	203
7 Kosten	204
8 Voor- en nadelen	205

Hoofdstuk 11 Aandelen	207
1 Definitie	207
1.1 Stemrecht op de algemene vergadering	207
1.2 Recht op een deel van de uitkeerbare winst	207
1.3 Voorkeurrecht bij kapitaalverhoging	208
1.4 Recht op informatie	208
1.5 Recht op een deel van de liquidatiewaarde	208
2 Soorten	209
2.1 Indeling naar de vorm	209
2.1.1 Aandelen op naam	209
2.1.2 Gedematerialiseerde aandelen	209
2.2 Indeling volgens de rechten die ze vertegenwoordigen	209
2.2.1 Aandelen met en zonder stemrecht	209
2.2.2 Preferente en prioritaire aandelen	210
2.2.3 Winst aandelen	210
2.2.4 Oprichters aandelen	210
2.2.5 Bonus aandelen	211
2.3 Indeling volgens de beleggers	211
2.3.1 Defensieve en minder conjunctuurgevoelige aandelen versus cyclische aandelen	211
2.3.2 Waarde aandelen (value stocks) versus groeiaandelen (growth stocks)	211
2.3.3 Rendements aandelen	212
2.3.4 Penny stocks	212
3 Veiligheid	212
3.1 Koersschommelingen	212
3.2 Het dividend- of inkomensrisico	213
3.3 Kapitaalrisico	213
3.4 Wisselrisico	213
3.5 Renterisico	213
4 Liquiditeit	214
5 Return	214
6 Fiscaliteit	215
6.1 Roerende voorheffing	215
6.2 Effectentaks	216
7 Kosten	217
8 Voor- en nadelen	218

9	Beleggen in aandelen	218
9.1	Fundamentele analyse	219
9.1.1	Bespreking van de jaarrekening	219
9.1.2	Ratioanalyse	222
9.1.2.1	Solvabiliteit	223
9.1.2.2	Liquiditeit	224
9.1.2.3	Rendabiliteit	226
9.1.3	Specifieke ratio's voor beleggers in aandelen	227
9.1.3.1	Boekwaarde van een aandeel	228
9.1.3.2	Koers-boekwaarde	229
9.1.3.3	De intrinsieke of reële waarde van een aandeel	229
9.1.3.4	Koers-winstverhouding (k/w)	229
9.1.3.5	Earnings yield	231
9.1.3.6	De koers-cashflowverhouding	231
9.1.3.7	Dividendrendement en pay-outratio	232
9.1.3.8	Enterprise value/EBITDA	232
9.1.4	Discounted cashflow methode	233
9.1.4.1	Vrije cashflow	233
9.1.4.2	Toekomstige kasstromen	233
9.1.4.3	Actuele waarde	233
9.1.4.4	Verdisconteringsrente	234
9.1.4.5	Kostprijs vreemd vermogen	234
9.1.4.6	Kostprijs eigen vermogen	235
9.1.4.7	Weighted Average Cost of Capital	235
9.1.5	Dividend discount model	237
9.1.6	NAIC	240
9.2	Technische analyse	240
9.2.1	Soorten grafieken	241
9.2.1.1	Lijngrafiek	241
9.2.1.2	Stafgrafiek of barchart	241
9.2.1.2	Candlesticks	242
9.2.2	Schalen, horizon en frequentie	243
9.2.2.1	Schalen	243
9.2.2.2	Horizon	243
9.2.2.3	Frequentie	243
9.2.3	Steun- en weerstandsniveaus	245
9.2.4	Trendlijnen	246
9.2.5	Omkeer- en voortzettingpatronen	247

9.2.6	Gemiddelden	249
9.2.6.1	Het gebruik van een gemiddelde	249
9.2.6.2	Het gebruik van twee gemiddelden	252
9.2.7	Het verhandelde volume	254
9.2.8	Indicatoren	255
9.2.10	Programma's voor technische analyse	260
9.2.11	Position sizing	261
9.3	Behavioral finance	262
9.3.1	Overschatting	262
9.3.2	Kuddegedrag	263
9.3.3	Verliesaversie	263
10	Topics: holdings	263
11	Topics: crowdfunding	265
11.1	Soorten	265
11.1.1	Niet-financiële crowdfunding	265
11.1.2	Financiële crowdfunding	265
11.2	Taxshelter	266
Hoofdstuk 12 Beleggingsfondsen		269
1	Definitie	269
2	Soorten	270
2.1	Open en gesloten fondsen	270
2.2	Gemeenschappelijke beleggingsfondsen	272
2.3	Aandelenfondsen	272
2.4	Obligatiefondsen	275
2.5	Monetaire fondsen	276
2.6	Gemengde fondsen	276
2.7	Fondsen met kapitaalbescherming en klikfondsen	277
2.8	Indexfondsen	279
2.9	Trackers of Exchange Traded Funds (ETF)	279
2.9.1	ETF met synthetische replicatietechnieken	281
2.9.2	ETF met fysieke replicatietechnieken	281
2.10	Paraplufondsen of dakfondsen	282
2.11	Hefboomfondsen of Hedge Funds	283
2.12	Tak21	285
2.13	Tak23	286
2.14	Pensioenfondsen	286

3	Veiligheid	286
3.1	Gebaseerd op de historische resultaten	287
3.1.1	Standaarddeviatie	287
3.1.2	Beoordelingsmaatstaven	287
3.1.2.1	Morningstar Risico	287
3.1.2.2	Andere beoordelingen	288
3.1.3	Sharpe Ratio	289
3.2	Gebaseerd op de te verwachten resultaten	289
3.2.1	Risico's door soort fonds	289
3.2.2	Portefeullierisico	289
3.2.3	Operationele risico's	290
3.2.4	Kostenrisico	290
3.2.5	Kwalitatieve rating	291
3.2.6	Risicoklasse door FSMA	291
4	Liquiditeit	291
5	Rendabiliteit	292
6	Fiscaliteit	295
6.1	Beurstaks	295
6.2	Belasting op meerwaarde	296
6.3	Het Europees paspoort voor beleggingsfondsen	298
6.4	Fiscale behandeling van de gereglementeerde vastgoedvennootschap (GVV)	299
6.5	Fiscale behandeling van ETF's	299
7	Kosten	300
7.1	Instap- en uitstapkosten	300
7.2	Total Expense Ratio	300
7.3	Invloed van de kosten op de return	300
8	Voor- en nadelen	301
9	Topics: duurzaam beleggen	302
9.1	Indeling van de duurzame beleggingen	302
9.2	Return op duurzame beleggingen	303
10	Topics: robotbeleggen	306
	Hoofdstuk 13 Pensioensparen	307
1	Definitie	307
2	Soorten	309
2.1	Individuele levensverzekering met fiscaal voordeel	309
2.2	Pensioenspaarfonds	310
2.3	Pensioenspaarverzekering	310

3	Veiligheid	313
3.1	Pensioenspaarfonds	313
3.2	Individuele levensverzekering met fiscaal voordeel en de pensioenspaarverzekering	313
4	Liquiditeit	313
4.1	Individuele levensverzekering met fiscaal voordeel	313
4.2	Pensioenspaarverzekering	314
4.3	Pensioenspaarfonds	314
5	Return	315
5.1	Individuele levensverzekering met fiscaal voordeel	315
5.2	Pensioenspaarfonds	315
5.3	Pensioenspaarverzekering	315
6	Fiscaliteit	315
6.1	Korf van 2 350 EUR	316
6.1	Korf van 990 EUR of 1 270 EUR	318
7	Kosten	319
7.1	Individuele levensverzekering met fiscaal voordeel	319
7.2	Pensioenspaarfonds	320
7.3	Pensioenspaarverzekering	320
8	Voor- en nadelen	320

Hoofdstuk 14 Afgeleide producten 321

1	Definitie	321
2	Opties	322
2.1	Algemeen	322
2.1.1	Intrinsieke waarde	325
2.1.2	Tijd- en verwachtingswaarde	325
2.1.3	Vier basisstrategieën	328
2.1.3.1	Kopen van een call optie	328
2.1.3.2	Kopen van een put optie	328
2.1.3.3	Schrijven van een call optie	329
2.1.3.4	Schrijven van een put optie	330
2.2	Veiligheid	332
2.3	Liquiditeit	333
2.4	Return	333
2.4.1	De toekomstige aanschaffingsprijs van een onderliggende waarde vastleggen	333
2.4.2	Profiteren van een stijging van een onderliggende waarde	334
2.4.3	De koers van een onderliggende waarde die men in portefeuille heeft, beschermen tegen koersdalingen	334
2.4.4	Profiteren van een koersdaling van een onderliggende waarde	335

2.4.5	De return op een portefeuille bestaande aandelen verhogen	335
2.4.6	Het verlagen van de toekomstige aankoopprijs van een onderliggende waarde	336
2.5	Fiscaliteit	337
2.6	Kosten	337
3	Warrants	337
3.1	Algemeen	337
3.1.1	Soorten warrants	338
3.1.1.1	Ongedekte warrants	338
3.1.1.2	Gedekte warrants	338
3.1.2	Productsegmenten van Warrants	339
3.1.3	Premie	339
3.2	Veiligheid	340
3.3	Liquiditeit	340
3.4	Return	340
3.5	Fiscaliteit	341
3.5.1	Beurstaks	341
3.5.2	Belasting op voordeel van alle aard bij toekenning van naakte warrants	341
3.6	Kosten	342
4	Futures en forwards	342
4.1	Algemeen	342
4.2	Veiligheid	344
4.3	Liquiditeit	344
4.4	Return	344
4.5	Fiscaliteit	346
4.6	Kosten	346
5	Turbo's – Speeders – Sprinters	346
5.1	Algemeen	346
5.1.1	Het stop loss niveau	347
5.1.2	Het financieringsniveau	348
5.1.3	Ratio en wisselkoers	348
5.1.4	Formules	348
5.2	Veiligheid	350
5.3	Liquiditeit	350
5.4	Return	350
5.5	Fiscaliteit	350
5.6	Kosten	351

6	Contracts for difference	351
6.1	Algemeen	351
6.2	Veiligheid	352
6.3	Liquiditeit	353
6.4	Return	353
6.5	Fiscaliteit	354
6.6	Kosten	354
7	Voor- en nadelen van beleggen in afgeleide producten	357

Hoofdstuk 15 Onroerend goed 359

1	Definitie	359
2	Soorten	359
2.1	Directe belegging in onroerend goed	359
2.2	Indirecte belegging in onroerend goed	362
2.2.1	Vastgoedcertificaten	362
2.2.1.1	Onroerende leasingcertificaten	362
2.2.1.2	Huurcertificaten	363
2.2.2	Gereguleerde vastgoedvennootschappen (GVV's)	363
2.2.3	Vastgoedaandelen	364
3	Veiligheid	365
3.1	Directe belegging in onroerend goed	365
3.2	Indirecte belegging in onroerend goed	365
3.2.1	Vastgoedcertificaten	365
3.2.2	GVV's	365
4	Liquiditeit	366
4.1	Directe belegging in onroerend goed	366
4.2	Indirecte belegging in onroerend goed	366
4.2.1	Vastgoedcertificaten en GVV's	366
4.2.2	Vastgoedaandelen	366
5	Return	367
5.1	Direct vastgoed	367
5.2	Indirecte belegging in onroerend goed	370
5.2.1	Vastgoedcertificaten	370
5.2.2	GVV's	370

6	Fiscaliteit	372
6.1	Direct vastgoed	372
6.1.1	Registratierechten	372
6.1.2	Onroerende voorheffing	373
6.1.3	Belasting op meerwaarde	374
6.1.4	Personenbelasting	375
6.2	Indirecte belegging in onroerend goed	376
6.2.1	Vastgoedcertificaten	376
6.2.2	GWV's	376
6.3	Vastgoedaandelen	376
7	Kosten	377
7.1	Directe belegging in onroerend goed	377
7.2	Indirecte belegging in onroerend goed	378
8	Voor- en nadelen	378
8.1	Directe belegging in onroerend goed	378
8.1.1	Voordelen van het direct beleggen in vastgoed	378
8.1.2	Nadelen van het direct beleggen in vastgoed	378
8.2	Indirecte belegging in onroerend goed	379
9	Topics: een tweede verblijf in het buitenland	379

Hoofdstuk 16 Grondstoffen 381

1	Soorten	382
1.1	Soft commodities	382
1.2	Hard commodities	384
1.2.1	Ruwe olie	384
1.2.2	Aardgas	386
1.2.3	De metalen: ijzererts	386
1.2.4	Goud	387
1.2.4.1	Goudfutures	389
1.2.4.2	Goudopties	389
1.2.4.3	Goudmijnaandelen	389
1.2.5	Zilver	390
1.2.6	Non-ferrometalen	392
1.2.7	Diamant	393
2	Veiligheid	393
3	Liquiditeit	394

4	Return	394
	4.1 Aandelen van grondstofgerelateerde bedrijven als hefboom	396
5	Fiscaliteit	397
6	Kosten	397
7	Voor- en nadelen	398
8	Topics: beleggen in kunst en wijn	399
	8.1 Beleggen in kunst	399
	8.2 Beleggen in wijn	400
	Bibliografie	403
	Trefwoordenregister	407